

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

A Needs Assessment on Administration of Schools under the Secondary
Education Service Area Office 39อริสณียา ศรีสองเมือง (Onsineya Srisongmuang)¹ ทศนีย์ ชาติไทย (Tassani Chartthai)²สมคิด พรหมจ้อย (Somkid Promjouy)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามขอบข่ายและการกิจบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป และ (2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 445 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามรูปแบบการตอบสนองคู่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น *PNI_{Modified}* ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1) สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล และ (2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา พบว่า (2.1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ความต้องการจำเป็นอันดับแรกคือ การพัฒนาและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาคือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (2.2) ด้านการบริหารงานทั่วไป ความต้องการจำเป็นอันดับแรกคือ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร รองลงมาคือ งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดทำสำมะโนผู้เรียน และการส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษา (2.3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ความต้องการจำเป็นอันดับแรกคือ การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ และการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน และ (2.4) ด้านการบริหารงานบุคคล ความต้องการจำเป็นอันดับแรกคือ การประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ และการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

คำสำคัญ การประเมินความต้องการจำเป็น การบริหารงานสถานศึกษา

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการวัดและประเมินผล สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail : onsineya.sis@mystou.net

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนีย์ ชาติไทย : ASST.PROF. Tassani Chartthai

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย: ASST.PROF. Somkid Promjouy,

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) to conduct a needs assessment on administration of schools under the Secondary Education Service Area Office 39 based on the scope of four administrative functions of school, namely, academic administration, personnel administration, budget administration, and general administration; and (2) to prioritize the assessed needs on school administration. The research sample comprised schools under the Secondary Education Service Area 39 from which 445 research informants consisting of school board members, school administrators, and teachers were obtained by stratified random sampling. The employed research instrument was a dual-response questionnaire. Data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{Modified}$. Research findings revealed that (1) the schools had the highest need on school administration in the aspect of academic administration, to be followed by those on general administration, budget administration, and personnel administration respectively; and (2) prioritization results of school administration needs showed that (2.1) in the academic administration aspect, the highest need was on the development and implementation of local-based curriculum, to be followed by those on research for educational quality development in school, school-based curriculum development, and learning process development respectively; (2.2) in the general administration aspect, the highest need was on the systematic organization of organizational administration and development, to be followed by those on educational technology work; the conduct of learner census; and the promotion, support and coordination of educational management respectively; (2.3) in the budget administration aspect, the highest need was on the management of resources for education, to be followed by those on the mobilization of resources and investment for education, the data and information system development for material inventory and procurement, and the procurement of benefits from the school assets; and (2.4) in the personnel administration aspect, the highest need was on the work performance evaluation, to be followed by those on the promotion of academic rank evaluation of teachers and educational personnel, the promotion and citation of teacher's honors, and the promotion of professional standards and codes of ethics respectively.

Keywords: Needs assessment, School administration

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นหลายครั้ง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์และกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ หน่วยงานที่ถูกปฏิรูปต้องดำเนินการให้ตอบสนองกับนโยบายของแต่ละระดับชั้นสั่งการ ที่เป็นหน่วยงานหลักที่จะพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในกระบวนการบริหารงานถือว่าการวางแผนคือภารกิจในหน้าที่ของหน่วยงานจะต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก เพราะถ้าขาดการวางแผนที่ดีแล้ว ยากที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ในการวางแผนหน่วยงานต้องมีข้อมูลผลการดำเนินงานต่างๆ รวมทั้งข้อมูลความต้องการของหน่วยงานในสังกัด ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลความต้องการจำเป็นจะได้มาจากผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ข้อมูลยังไม่ครบถ้วนหลากหลาย ไม่ลงลึกไปถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนของโรงเรียนว่าแท้จริงแล้วบุคคลเหล่านี้ต้องการอะไร ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ก็มีความสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายด้วยเช่นกัน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 57 โรงเรียน ซึ่งมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 -2558) จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามตัวบ่งชี้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 โรงเรียน ระดับดี จำนวน 41 โรงเรียน ระดับพอใช้ จำนวน 3 โรงเรียน และไม่รับรอง จำนวน 12 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่ไม่ผ่านตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแยกตามกลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ และรองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ 6.1 ประสิทธิภาพการดำเนินการของสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ 6.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39, 2560, น. 29) ในการบริหารงานของสถานศึกษาแต่ละด้านนั้นต้องดำเนินการควบคู่กันไป หากพบปัญหาในด้านใดก็ต้องพิจารณาด้านอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของปัญหาด้วยเช่นกัน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ซึ่งมีหน้าที่หลักคือ กำกับติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทุกด้าน จึงต้องทราบว่าสถานศึกษามีสภาพการดำเนินงานในทุกด้านเป็นอย่างไร และมีความต้องการหรือคาดหวังในด้านใดมากที่สุด เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลความต้องการจำเป็นดังกล่าวสำหรับวางแผนการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของแต่ละด้านได้ตรงกับความต้องการ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก (สุวิมล ร่องวางฉิม, 2558, น. 62) ผู้วิจัยจึงทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา ตามขอบข่ายภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด นำไปปรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการศึกษา การวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ การจัดทำแผนงาน/โครงการ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งแผนงานโครงการที่ได้จะทำให้ได้รับความเชื่อถือและมีความเป็นไปได้สูงที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

จากต้นสังกัด และเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนางานบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เหมาะสม ตรงตามความต้องการที่แท้จริง เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามขอบข่ายและภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่เปิดการเรียนการสอนอยู่ในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 57 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 57 โรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่ม จำแนกเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 57 คน และผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 57 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: pp.607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวน 331 คน ทำการสุ่มตัวอย่างครูผู้สอนแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 445 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาตามภารกิจงาน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามในรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response format) จำนวน 147 ข้อคำถาม

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด เอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
2. กำหนดแนวคิดและกรอบการทำงานวิจัย เพื่อนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยให้แบบสอบถามมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เป็นประเด็นสำคัญในการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามในรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response format) แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามรายละเอียดของนิยามศัพท์เฉพาะ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยออกแบบให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง พบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ว่าต้องมากกว่า .50

5. นำแบบสอบถามที่ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาได้แก่ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 30 โรงเรียน พบว่ามีค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .973

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ช่วยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างที่ระบุไว้แล้ว และขอให้ส่งกลับคืนผู้วิจัย ตามที่อยู่บนหน้าซองที่ติดแสตมป์ไว้ ติดตาม เก็บรวบรวมแบบสอบถามแล้วตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 57 โรงเรียน ครบจำนวน 445 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้สูตร Modified Priority Need Index ($PNI_{Modified}$) พิจารณาความต้องการจำเป็นที่มีค่า ($PNI_{Modified}$) สูงสุด 5 ลำดับแรก โดยใช้สูตรในการคำนวณ

$$PNI_{Modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการประเมิน และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.1862$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($PNI_{Modified} = 0.1569$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($PNI_{Modified} = 0.1400$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.1291$) ตามลำดับ

2. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก พบว่า **ด้านการบริหารงานวิชาการ** ความต้องการจำเป็นลำดับแรกคือ การพัฒนาและดำเนินการเกี่ยวกับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาคือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นลำดับแรกเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน นโยบายของรัฐบาล และผู้เรียน รองลงมาคือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา **ด้านการบริหารงานทั่วไป** ความต้องการจำเป็นลำดับแรกคือ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร รองลงมาคือ งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การส่งเสริมสนับสนุน และประสานการจัดการศึกษา และงานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน **ด้านการบริหารงบประมาณ** ความต้องการจำเป็นลำดับแรกคือ การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาวัสดุ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน และการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และ**ด้านการบริหารงานบุคคล** ความต้องการจำเป็นลำดับแรกคือ การประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ และการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

1.1 ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ตามสภาพที่คาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ของภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน พบว่า สถานศึกษามีสภาพที่เป็นจริงในการบริหารงาน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ และสถานศึกษามีสภาพที่คาดหวังในการบริหารงานตามขอบข่ายภารกิจงาน 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ

ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีบุคลากรจำกัด ครูไม่ครบชั้น รับภาระงานมาก ตามนโยบายต่างๆ สถานศึกษาจึงต้องการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน มีขวัญและกำลังใจที่ดี เพราะบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงาน และด้านการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย อาจเพราะสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง และต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยเฉพาะนโยบายทางการศึกษาของประเทศ ซึ่งการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุดโดยเน้นการมีส่วนร่วม

1.2 ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคลตามลำดับ ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่หลักคือจัดการการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี มีความสุข และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น หัวใจสำคัญของการบริหารงานของสถานศึกษาจึงเป็นการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ สถานศึกษาจึงมี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ความต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุนเป็นลำดับแรก สอดคล้องกับสุพัตรา ปทุมคณารักษ์ (2553, น. 91) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอทับปุด เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ การปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต่างตระหนักถึงหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ

2. ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน

2.1 ผลการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นให้พัฒนางานในด้านการบริหารงานวิชาการเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคลเป็นลำดับสุดท้าย อภิปรายผลดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่จะได้รับการสนับสนุนและพัฒนา พบว่า ลำดับ 1 การพัฒนาและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ลำดับ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ลำดับ 3 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ลำดับที่ 4 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และลำดับ 5 การจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปรับระบบการบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การจัดทำหลักสูตรที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ของผู้เรียน และนโยบายของรัฐบาล เช่น การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ซึ่งโรงเรียนจะต้องพิจารณาจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมตามรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับวิบูลย์ วัฒนศฤงฆาร (2550, น. 86-87) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในเขตอำเภอบางคล้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ปัญหาด้านบริหารวิชาการ คือ สถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาการและคุณภาพการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันอื่น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสอดคล้องกับ วรณรัตน์ ทายิดา (2551, น. 104) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ขอนแก่น เขต 4 พบว่า ปัญหาด้านการบริหารวิชาการในโรงเรียน ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการบริหารงานในโรงเรียนด้านการวิจัยคุณภาพการศึกษางานวิชาการเป็นงานที่บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเท่าที่ควร

ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่จะได้รับการสนับสนุนและพัฒนา พบว่า ลำดับ 1 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ลำดับ 2 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลำดับที่ 3 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน ลำดับ 4 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษา และลำดับ 5 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน ซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาการศึกษาอยู่เสมอ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องมีและนำมาพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งการศึกษาไทยยุค 4.0 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เน้นการจัดการเรียนการสอนที่สอนให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่างๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคมได้ต่อไป

ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่จะได้รับการสนับสนุนและพัฒนา พบว่า ลำดับ 1 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ลำดับ 2 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และลำดับ 3 พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ ลำดับ 4 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

และลำดับ 5 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ซึ่งสถานศึกษาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนจากต้นสังกัดเป็นงบประมาณเงินรายหัวนักเรียน หากจำนวนนักเรียนน้อยลงงบประมาณส่วนนี้ก็จะลดลงด้วยเช่นกัน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องบริหารจัดการงบประมาณให้เพียงพอในการพัฒนางานของสถานศึกษาและพัฒนางานด้านต่างๆ ให้ตอบสนองผู้เรียนให้ได้ การระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนจึงเป็นอีกทางหนึ่งที่โรงเรียนจะได้งบประมาณมาช่วยพัฒนาการจัดการศึกษา พัฒนาระบบงานต่างๆ ให้ทันสมัย

ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่จะได้รับการสนับสนุนและพัฒนาพบว่า ลำดับ 1 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ลำดับ 2 ส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา และลำดับ 3 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ ลำดับที่ 4 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ และลำดับ 5 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีความต้องการให้พัฒนาด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานที่โปร่งใส และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกที่ดี อุทิศตน และรักในอาชีพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 51) ที่กล่าวถึงการบริหารงานในสถานศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีการสร้างขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) **ด้านการบริหารงานวิชาการ** ควรจัดอบรม สัมมนาโดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ พัฒนาศึกษานิเทศก์ให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สารการเรียนรู้ท้องถิ่น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียนรูปแบบต่างๆ และจัดตั้งโรงเรียนต้นแบบที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดีมากเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน

2) **ด้านการบริหารงานทั่วไป** ควรวางแผนส่งเสริมสนับสนุนจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงนวัตกรรมใหม่ๆ โดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถฝึกปฏิบัติให้บุคลากรของสถานศึกษาสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการศึกษาและถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้ต่อไป จัดให้มีโรงเรียนต้นแบบด้านเทคโนโลยีเป็นแหล่งเรียนรู้แลกเปลี่ยน และเพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารเรื่องเร่งด่วน และส่งเสริมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศสำมะโนผู้เรียนเพื่อจัดเก็บข้อมูลสำมะโนผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ

3) **ด้านการบริหารงบประมาณ** ควรส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากร การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน และการลงทุนเพื่อการศึกษา จากหน่วยงานอื่นเพื่อนำมาพัฒนาการจัดการศึกษา และจัด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาวัสดุอย่างต่อเนื่อง จัดทำขั้นตอนการขอโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ชัดเจนเข้าใจง่ายเพื่อสถานศึกษาปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

4) ด้านการบริหารงานบุคคล จัดประชุมชี้แจงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับวิธีการขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะทุกปี และนำผลการประเมินการปฏิบัติงานบุคลากรของสถานศึกษามาพิจารณาส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะอย่างเป็นธรรม จัดอบรมระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมพัฒนาตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจที่ดีต่อการทำงาน

ระดับสถานศึกษา

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์บริบทชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรโดยเน้นการมีส่วนร่วม ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นรายวิชาพื้นฐานเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียน และมีแนวทางส่งเสริมสร้างความตระหนักความสำคัญการทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างเป็นรูปธรรม และจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษาที่ชัดเจน

2) ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาควรวางแผนจัดระบบการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย จัดหาวัสดุและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน จัดทำสารสนเทศ สำนะโนผู้เรียนให้เป็นปัจจุบัน ประสานการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน ส่งเสริมการวิจัยด้านการบริหารจัดการศึกษา และเผยแพร่ผลงานวิจัยให้สาธารณชนได้รับทราบ

3) ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดทำโครงการและกิจกรรม ประสาน สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น และมีแผนระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาจากทุกภาคส่วน และเชิญเกียรติผู้สนับสนุนทุนพัฒนาการศึกษา และร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศจัดทำจัดหาพัสดุกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำระเบียบปฏิบัติการหารายได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อหารายได้นอกเหนือจากเงินที่รัฐบาลสนับสนุนเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา

4) ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม และควรนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ช่วยส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ ยกย่องเชิดชูเกียรติ มีการส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม และสนับสนุนการพัฒนาตนเอง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรของสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกที่ดี อุทิศตน และรักในอาชีพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ข้อมูลที่นำมาสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามครั้งนี้ ได้มาจากขอบข่ายภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยงานต้นสังกัด ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสนทนากลุ่มในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถานศึกษา หรือการทำวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมมาเพิ่มเติมเพื่อสรุปในการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมต่อไป

2) การวิจัยในครั้งนี้เน้นการประเมินความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในกลุ่มอื่นประกอบ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการจำเป็นในบริบทของสถานศึกษานั้นๆ

3) ควรมีการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าผู้ให้บริการมีศักยภาพเพียงใด และมีความต้องการให้ส่งเสริมพัฒนาด้านใดให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นพร้อมที่จะให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

4) ควรออกแบบพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อทำการประเมินความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ครอบคลุม แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- วรรณรัตน์ ทายิดา. (2551). “สภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ขอนแก่น เขต 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิบูลย์ วัฒนศฤงคาร. (2550). “ปัญหาการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในเขตอำเภอบางคล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- สุพัตรา ปทุมคณารักษ์. (2553). “การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบ้านลาดเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. (2560). “การประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39, พิษณุโลก.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W.(1970). *Determining sample size for research actives*. Educational and psychological measurement, 30, P607-610.